

Najprv poriadok, potom vyššie platy

Lekári protestujú za vyššie platy. Porovnávajú si ich s tými, ako zarábajú kolegovia v zahraničí. Ak to chcú robiť, mali by porovnávať aj výkonnosť ekonomík a najmä výsledky zdravotníctva.

Ak by slovenské zdravotníctvo naplno využilo potenciál na zvýšenie svojej efektívnosti, predĺžila by sa očakávaná dĺžka života našinca o štyri roky. To je výsledok štúdie OECD. Spolu s Maďarskom patríme medzi krajiny vyspelejšej časti Európy, ktoré by si vedeli najviac polepšiť efektívnejším hospodárením.

Povedané inak, za peniaze, ktoré v súčasnosti vynakladáme na zdravotníctvo, by sme mali dostať oveľa viac – lepšiu zdravotnú starostlivosť a viac zdravia. Alebo opačne, za súčasnú úroveň starostlivosti a zdravia by sme mali platiť oveľa menej.

Hlavným problémom slovenského zdravotníctva teda nie je nedostatok peňazí, ako sa to snažia mnohí aktéri dookola opakovať, ale ich neúčelné použitie.

Čomu treba zatlieskať

Dá sa preto súhlasiť s postojom ministerstva financií, keď odmieta nalievať peniaze do sektora, ktorý dodatočné zdroje zhltne, pričom sa to vôbec neprejaví v zlepšení zdravotného stavu obyvateľstva či v znížení jeho zadlženia. Aby sa znížoval dlh zdravotníctva a plátala „čierna diera“, treba prijímať racionalizačné opatrenia a zefektívňovať procesy. Je oceneniahodné, že ich, v týchto dňoch v oblasti lôžkovej starostlivosti, navrhuje ministerstvo zdravotníctva v súčinnosti so štátnou zdravotnou poisťovňou.

Navrhovanej redukcii prebytočných, najmä akútnych, lôžok, neefektívnych a duplicitných nemocničných oddelení, lepšej koordinácii v prípade príbuzných medicínskych odborov, podpore a rozšíreniu ambulantnej a jednodňovej zdravotnej starostlivosti treba zatlieskať a podporiť to v mene dlhodobej ekonomickej udržateľnosti a zvyšovania kvality zdravotnej starostlivosti.

Logicky tiež znie plán ministerstva centralizovať špecializovanú, medicínsku a finančne náročnú lôžkovú starostlivosť do nemocníc a ústavov, ktoré budú na ňu orientované, a budú ju poskytovať efektívnejšie a vo vyššej kvalite, čiže pri nižšom riziku komplikácií a následných prekladov pacienta. Práve početné prekladanie pacientov z jedného oddelenia na druhé a zbytočné hospitalizácie sú podľa zistení zdravotných poisťovní jedným z najväčších zdrojov neefektívnosti.

Slovensko má na druhej strane výrazné deficity v oblasti starostlivosti o chronických a dlhodobo chorých pacientov, chýbajú sociálne lôžka, takže navrhovaný presun chronickej starostlivosti z univerzitných a fakultných nemocníc do liečební a menších všeobecných nemocníc je tiež zmysluplný. Verme, že okrem úspor prinesú tieto opatrenia aj vyššiu kvalitu.

V rámci ústavnej starostlivosti bude tiež potrebné podstatne redefinovať takzvanú verejnú minimálnu sieť poskytovateľov zdravotnej starostlivosti, s ktorými musia mať poisťovne uzavreté zmluvy. Z ekonomického hľadiska nie je totižto vhodné, ak majú niektoré už dopredu dané zariadenia, v našom prípade najmä štátne, výsadné a neohrozené postavenie na

trhu, kde s nimi potom majú zdravotné poisťovne „slobodne dohadovať“ ceny a zmluvné podmienky.

Chcú lepšie platy

Spoločným menovateľom väčšiny vyššie spomenutých opatrení je postupné robenie poriadku v zdravotníctve, aby sa jeho zdroje, tak ako v tom súčasnom neporiadku, nestrácali. V poslednom období sledujeme protestnú akciu niektorých lekárov – špecialistov, ktorí broja práve proti viacerým opatreniam smerujúcim k tomuto cieľu a žiadajú plošné zvýšenie svojich platov na úroveň ich českých kolegov.

Má to však háčik. Ak chcú naši lekári porovnávať úroveň svojich platov s inými krajinami, treba potom korektne porovnávať aj celkovú výkonnosť ekonomík a najmä kvalitu a výsledky jednotlivých zdravotníckych systémov.

Ak chcú slovenskí lekári plošne lepšiu odmenu za svoju prácu, malo by byť v ich vlastnom záujme podporovať reformné kroky a odstraňovanie neefektívností, ktoré približujú naše zdravotníctvo k tým vyspelejším systémom. Potom sa im priblížia aj výškou platu. V opačnom prípade je nutné si myslieť, že niektorí lekári myslia len na dnešok a nevidia zajtrajšok, respektíve uprednostňujú momentálny krátkodobý prospech pred dlhodobou udržateľnosťou a prosperitou. Alebo možno niekomu vyhovuje neporiadok, z ktorého profitujú len vyvolení?

Autor je analytik INEKO

nedeľa 27. 3. 2011 22:00 | Dušan Zachar
Článok bol uverejnený v tlačennom vydaní SME.